

Den 5. mars var det så avgang til

Haramsøya

for gruppen «Natur og Kultur i Nye Ålesund»

Igjen i et strålende vær. At det er vindfullt på øyene er jo så absolutt en del av sjarmen!

Også denne gang var det langt de fleste som tok turen med hurtigbåten, der skipperen nå også fungerte som turguide. Det gjorde båtturen bare enda hyggeligere.

Som på Lepsøya ble vi også nå møtt på kaia av en gjeng med lokale ildsjeler, og igjen var det ordnet med transport i privatbiler som skulle kjøre gruppa rundt omkring på Haramsøya.

Gruppa ble ønsket velkommen og presentert agendaen for besøket, for så å få en grundig og detaljert innføring i øyas historie frem til dagens situasjon, der oppstart av byggingen av fastlandsforbindelse selvsagt står i sentrum. Tunnel-innslaget kunne beundres på stedet.

Agenda	
• Start: Gunnjabuda	11.30
• Avreise Gunnjabuda	12.00
• Ankomst Tusenårsstaden, Haram	12.15
• Avreise Haram	12.30
• Haram kyrkje	12.40 – 13.00
• Ulla fyr	13.15 – 14.00
• Måltid Bistoen	14.15 – 15.10

Litt informasjon: Haramsøya ligger nord for Ålesund. Arealet er 13,3 km². Største tettsted er Austnes med ca 390 innbyggere. Folketallet på øya er totalt ca 600. Fjelllet «Mannen» er høyeste punkt med 347 moh.

Navnet Haramsøy kommer av norrønt Harhamarr (berg hamar). Senere har dette blitt om til Haram.

Det har blitt funnet spor ved arkeologiske utgravninger som tyder på at det har vært bosettinger på Haramsøya siden bronsealder / jernalder. I en heller på øya ble det funnet en hodeskalle som daterer seg rundt 2000 år tilbake i tid. På Haramsøya er det lokalisert 13 gravfelt.

Haramsskatten: Da det skulle nedsettes en septiktank på Arnfinn-garden i bygda Haram i 1968, ble det funnet en grav som ble datert tilbake til eldre jernalder. Der septiktanken skulle nedsettes var det mye rullestein, og etter en del graving kom man ned til en stor steinhelle som ble knust. Under denne steinhella, ble det funnet en grav med bl.a. et stort romersk bronsefat og en stor mengde gull.

Samfunnet på Haramsøya er i stor grad bygget rundt jordbruk og industri. Næringslivet på Haramsøya er variert, hvor en finner bedrifter som NorWest AS, Coop marked, Åkre reknskap, NL Austnes trevare, Barius og Kaktus pub, Ulla havsportsenter og Sparebanken Møre. Øya har i de siste årene opplevd en økning i turisme. Fastlandsforbindelsen vil sikre og tillate for videre utvikling på Haramsøya.

Ulla og Ulla fyr: På Kvernholmen på vestsida av Haramsøy ligger det vakre Ulla Fyr fra 1874. I vel hundre år var fyret arbeidsplass og bosted for både vakter, betjent, avløser og familiene deres, og fungerte som et lite samfunn. Fyret ble bygget etter en grusom ulykke i mars 1869 der 18 fiskere fra området omkom i en storm. I 1944 ble området bomba av allierte fly, og både fyret og boligen brant ned til grunnen. I 1950 ble alt bygget opp igjen, og Ulla Fyr var bebodd helt frem til 1975, da det ble automatisert og av-

folket. I 1999 ble Ulla Fyr fredet.

Den mest kjente haramsøyingen er nobelprisvinner i medisin, **Edvard Moser**, som er en norsk psykolog, hjerneforsker og professor i nevrovitenskap ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU).

Naturen på Haramsøya er både geologisk og biologisk variert. Strandflaten av øya er forholdsvis flat og er i dag preget av landbruk. (Vi har vel alle kjøpt «Sunnmørsegg» fra Haramsøya..!) Lengst nord på Haram finner man Vestanvika naturvernsområde, som er en rullestensstrand.

«Haramsøy på langs»: Flott turløype i skog og fjell, med mange fine utsiktspunkt over Austnes, Lepsøya, Haram og Ulla. Spesielt fin er utsikten til Ullahammaren, Ullasundbrua og Ullafyr. Her finnes mange flere turmuligheter, og her er flotte forhold for sykkelturner. Vær tidlig ute om du trenger overnatting, Haramsøya er populær. Turen ble avsluttet med en deilig middag på den lokale kroa «....» innen gruppa returnerte til hurtigbåten og dro tilbake til Ålesund.

Igjen vil **vi takke alle** de på Haramsøya som har brukt av sin tid til å gi gruppa fra ÅSU en minneverdig tur, og «fylt opp» de besøkende med flotte sanseinntrykk og en mengde interessant informasjon. Vi er også her blitt inntet mindre enn imponert over gjestfriheten som vises besøkende. Mange vil nok gjerne komme tilbake, gjerne en fin sommerdag!

